

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ

**ЧЕРКАСЬКИЙ ІНСТИТУТ ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ
ІМЕНІ ГЕРОЇВ ЧОРНОБИЛЯ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ**

**ФАКУЛЬТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ
КАФЕДРА УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ**

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ
з дисципліни**

***«Система управління
охороною праці»***

**освітнього рівня „БАКАЛАВР”
за спеціальністю 263 „Цивільна безпека”
ОПП „Охорона праці»,
(для слухачів заочної форми навчання)**

Черкаси 2024

Упорядники: старший викладач кафедри управління у сфері цивільного захисту, кандидат наук з державного управління **Віталій КОСТЕНКО**, доцент кафедри управління у сфері цивільного захисту, кандидат педагогічних наук **Юлія ПАНІМАШ**

Рецензенти: Заступник начальника кафедри безпеки об'єктів будівництва та охорони праці факультету пожежної безпеки Черкаського інституту пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля Національно-го університету цивільного захисту України, доктор технічних наук, професор **Тетяна КОСТЕНКО**

Розглянуто та рекомендовано до друку на засіданні кафедри управління у сфері цивільного захисту Черкаського інституту пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля Національного університету цивільного захисту України Протокол від «____» серпня 2024 р. №____

ЗМІСТ

1.	Коротка анотація. Вступ.....	4
2.	Організаційно-методичне забезпечення самостійної роботи слухача...	5
3.	Проробка лекційного матеріалу.....	6
4.	Виконання контрольної роботи.....	7
5.	Методичні рекомендації та вимоги для виконання та оформлення контрольної роботи.....	7
6.	Оцінювання результатів засвоєння знань слухачів.....	9
7.	Завдання для виконання контрольної роботи.....	12
8.	Інформаційний обсяг навчальної дисципліни.....	15
9.	Рекомендована література.....	16

Коротка анотація. У методичних вказівках розглянуті питання, які здобувачі вищої освіти повинні проробити самостійно при вивченні дисципліни «Система управління охороною праці» після викладення лекційного матеріалу, при підготовці до практичних занять та іспиту. У вказівках розміщено методичний матеріал та перелік джерел інформації, які необхідні для виконання запланованого обсягу робіт.

ВСТУП

Перехід суспільства до широкого використання ринкових відносин, поява різноманітних форм власності потребують розроблення нових методологічних підходів до побудови сучасної моделі управління умовами, охороною і безпекою праці на національному, регіональному і виробничому рівнях, гнучкої та доступної для різних господарських структур і форм власності.

Охорона праці – проблема складна і багатогранна. Для її розв’язання не-обхідна активна участь фахівців різних профілів: технологів, проектувальників, екологів, санітарних лікарів, керівників різних рівнів та інших. Майбутній фахівець у своїй практичній діяльності повинен вміти розробляти технологічні процеси, проектувати оптимальне розміщення обладнання, організовувати працю таким чином, щоб запобігти впливу шкідливих та небезпечних факторів на працівників. Всі розроблені практичні заходи та рішення повинні бути обґрунтовані інженерними та економічними розрахунками, проаналізовані на рівні сучасного розвитку науки і техніки та досвіду в цьому питанні.

Задачі вивчення дисципліни – це систематизація, закріплення та розширення теоретичних знань та практичного досвіду здобувачів в галузі охорони праці; набуття ними досвіду самостійної роботи з інформаційною літературою та нормативними документами, які регламентують безпечні та здорові умови праці; перевірка вміння студентів вірно оцінювати умови праці і порівнювати їх з нормативними; розвиток навиків виконання розрахунково-графічних завдань із проектування засобів захисту від

шкідливих чинників, що буде вкрай необхідно для їх самостійної практичної роботи на посадах фахівців різних підприємств та установ.

Мета та завдання навчальної дисципліни.

Метою викладання навчальної дисципліни «Система управління охороною праці» є: підготовка здобувачів вищої освіти, здатних оцінити небезпеки робочого місця та самостійно виконати поставлене перед ним інженерне завдання в галузі забезпечення безпеки й поліпшення умов праці, а також системно підходити до управління охороною праці, взаємодіючи з підприємствами, організаціями, науковими установами тощо з питань забезпечення безпеки у надзвичайних ситуаціях та проведення відповідних досліджень.

1. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СЛУХАЧА

Крім аудиторних занять з навчальної дисципліни «Система управління охороною праці», навчальні плани для здобувачів заочної форми навчання передбачають самостійну роботу, яка має на меті формування їх пізнавальної активності, засвоєння ними основних вмінь та навичок роботи з навчальними матеріалами та нормативно-правовими актами, поглиблення та розширення вже здобутих знань, підвищення рівня організованості здобувачів тощо.

Самостійна підготовка – це безперервний процес самостійної роботи здобувачів щодо поглиблення та поповнення знань, вмінь і навичок, необхідних для успішного оволодіння знаннями по даній дисципліні та виконання функціональних обов'язків за певними посадами.

Самостійна робота здобувача є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять. Зміст самостійної роботи над конкретною дисципліною визначається навчальною програмою дисципліни, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача. Самостійна робота над засвоєнням навчального матеріалу може виконуватися у бібліотеці вищого навчального закладу, навчальних кабінетах, комп'ютерних класах (лабораторіях), а також в домашніх умовах.

Здобувачам також рекомендується для самостійного опрацювання відповідна наукова література, періодичні видання та НПА.

У процесі самостійної роботи здобувачі мають оволодіти вміннями та навичками:

- організації самостійної навчальної діяльності;
- самостійної роботи в бібліотеці з каталогами;
- праці з навчальною, навчально-методичною, науковою, науково-популярною літературою;
- конспектування літературних джерел;
- роботи з довідковою літературою;
- опрацювання нормативно-правових актів; статистичної інформації тощо.

Самостійна підготовка включає в себе:

- вивчення документів законодавчого і нормативного характеру;

Вибір питань для самостійного вивчення може бути обумовлений зацікавленістю здобувача, його прагненням до поглиблення своїх знань і навичок напрямку діяльності, а також виходячи з необхідності ліквідувати прогалини в знаннях, що можуть призвести до помилок у роботі.

Викладач може дати здобувачу індивідуальне завдання, вказавши, яку літературу необхідно вивчити і встановити строк, необхідний для цього, або запропонувати підготувати реферат по обумовленій темі, скласти проект документа. У такому разі план самостійної підготовки розробляється здобувачем і затверджується викладачем.

2. ОПРАЦЮВАННЯ ЛЕКЦІЙНОГО МАТЕРІАЛУ

На протязі навчального семестру кожен здобувач вищої освіти повинен самостійно опрацювати теоретичні матеріали, які викладаються на лекційних

заняттях. Контроль засвоєння лекційного матеріалу здійснюється шляхом написання модульної роботи (денна форма навчання) чи контрольної роботи (заочна форма навчання) та опитуванням на заліку. При проробці лекційного матеріалу здобувачам необхідно користуватись навчальною літературою та навчально-методичними матеріалами, перелік яких рекомендується викладачами.

3. ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Діючою програмою виконання контрольної роботи передбачено для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання.

Мета виконання контрольної роботи – самостійне засвоєння здобувачами теоретичної частини лекційного курсу з дисципліни «Система управління охороною праці» та отримання практичних навичок при вирішенні завдань щодо поліпшення умов праці на робочих місцях підприємств галузі та розробці заходів по зменшенню негативного впливу шкідливих та небезпечних виробничих чинників на стан здоров'я працюючих. Контрольна робота виконується відповідно до методичних вказівок по виконанню контрольної роботи з дисципліни «Система управління охороною праці».

4. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ТА ВИМОГИ ДЛЯ ВИКОНАННЯ ТА ОФОРМЛЕННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Контрольна робота є самостійним видом роботи здобувача, передбаченим навчальним планом вивчення курсу «Система управління охороною праці». Здобувач при необхідності може звернутися за усною або письмовою консультацією до викладача.

Робота повинна бути надрукована на аркушах формату А4 шрифтом Times New Roman, розмір 14, інтервал – 1,5 (поля: верхнє та нижнє 2 см, лівє 3 см, правє 1 см). Обсяг роботи повинен становити від 10 аркушів формату А4.

Під час виконання роботи потрібно спочатку зазначити питання, а потім дати на нього ґрунтовну відповідь. Відповіді повинні розкривати суть питання, надруковані державною мовою, мати посилання на літературу.

При відповіді на питання – обов’язково робити посилання на нормативні акти, накази, інструкції тощо. Перед виконанням контрольної роботи необхідно ознайомитись із методичними вказівками, питаннями, підібрати і опрацювати нормативні акти, передивитися записи, зроблені на лекціях, вивчити стан справ та виконання нормативних актів в підрозділах цивільного захисту та інших державних органах та установах.

В кінці роботи потрібно вказати перелік літератури.

Оцінюється робота з урахуванням глибини викладення матеріалу, самостійності виконання та вміння використовувати теоретичні знання. Рівень знань здобувачами дисципліни за підсумками виконання контрольних робіт оцінюється з огляду на наступні критерії:

Повнота та правильність виконання завдання – основний критерій.

Здатність здобувача:

- диференціювати, інтегрувати та уніфікувати знання;
- аналізувати зміст нормативно-правових актів, які нормують роботу системою управління охорони праці;
- користуватися законами та нормативно-правовими актами державних органів.

Контрольна робота, що виконана не за своїм варіантом, в якій розкриті не всі питання, або не в повному обсязі, не має списку використаної літератури – **не зараховується**.

Роботу обов’язково необхідно зберегти у форматі PDF. Це забезпечує збереження форматування незалежно від пристрою перегляду.

Для збереження звітних матеріалів у електронному архіві закладу освіти необхідно впорядкувати назву файлу індивідуального навчального завдання.

Назва файлу повинна містити наступну інформацію:

○ перша частина корпоративної електронної пошти за зразком: sokyrko.mykola_vzn2023b;

○ вид завдання (контрольна робота – К, курсова робота (проект) – КР, КП);
○ скорочена назва освітнього компоненту (зазначається викладачем у відповідному завданні в Google Classroom);

○ ОПП, який здобувається (ПБ, ЦЗ, ОП, ПС, ПР).

(приклад назви контрольної роботи з дисципліни «Державний нагляд у сфері пожежної безпеки» здобувача 3 курсу навчання).

sokyrko.mykola_vzn2022b_K_ДНусфПБ_ПБ.pdf

Порядок прикріплення роботи:

1. Увійдіть до вашого облікового запису за допомогою корпоративної пошти @chipb.org.in в Google Classroom дисципліни.

2. Прикріпіть роботу до створеного завдання (контрольна робота / курсова робота / курсовий проект), дотримуючись вимог щодо розміру файлу та інших технічних умов платформи.

3. Після прикріплення перевірте, чи файл успішно завантажено, відкривши його для перегляду.

Терміни подачі:

• Зверніть увагу на встановлені терміни подачі робіт, які зазначені в календарному плані дисципліни або в оголошеннях на платформі. **Несвоєчасна подача може бути підставою для зниження оцінки або взагалі недопущення до складання іспиту.**

• Термін прикріплення робіт складає **не пізніше 2 тижнів до початку семестрової екзаменаційної сесії.**

• **Варіант завдання визначається по сумі двох останніх цифр залікової книжки. Наприклад, якщо номер залікової книжки 355, то номер варіанту завдання буде 10. Якщо номер залікової книжки закінчується на цифри 00, то номер завдання – 19.**

5. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ЗАСВОЄННЯ ЗНАТЬ СЛУХАЧІВ

Контрольна робота оцінюється з урахуванням глибини викладеного матеріалу, самостійності виконання, вміння пов'язувати теоретичні питання з практикою роботи.

Оцінка за виконання контрольної роботи виставляється за національною шкалою за чотирьох бальною системою: —відмінно, —добре, —задовільно, —незадовільно, а саме:

➤ —**відмінно** – якщо слухач показав глибокі знання програмного матеріалу, грамотно і логічно його виклав, бачить проблеми та протиріччя, аналізує та розв'язує складні завдання, застосовуючи при цьому діючі нормативно-правові акти;

➤ —**добре** – якщо слухач твердо знає і виклав програмний матеріал, крім відтворення знань, ще і вміє розв'язувати типові завдання; без істотних помилок та вірно використав свої знання при письмовому вирішенні практичного завдання;

➤ —**задовільно** – якщо здобувач в основному виклав матеріал, не розкривши окремих деталей, допустивши окремі несуттєві помилки при відповіді на теоретичні та практичне питання; продемонстрував вміння відтворити знання;

➤ —**незадовільно** – якщо здобувач дав неправильну відповідь на поставлені питання або не по суті питання.

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ECTS	Значення оцінки ECTS	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					екзамен	залік
90-100	A	відмінно	Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдаруван-	Високий (творчий)	відмінно	зараховано

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ECTS	Значення оцінки ECTS	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					екзамен	залік
			ня і нахили			
82-89	B	дуже добре	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивно-варіативний)	добре	
74-81	C	добре	Студент вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок			
64-73	D	задовільно	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	задовільно	
60-63	E	достатньо	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні			

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ECTS	Значення оцінки ECTS	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					екзамен	залік
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно	не зараховано
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Студент володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів			

При цьому по даній системі оцінюється кожне питання окремо, а загальна оцінка по роботі виставляється як середньоарифметична оцінка по питанням варіанту.

Одержавши рецензію на контрольну роботу, здобувач повинен уважно ознайомитися із зауваженнями рецензента, поповнити прогалини у своїх знаннях, внести в роботу необхідні виправлення, доповнення та бути готовим до її захисту.

Контрольна робота, виконана не за своїм варіантом або така, що повністю не розкриває питання, повністю переписана із підручника чи посібника, згенерована за допомогою ШІ, скопійована з інтернет ресурсів до захисту не приймається. Вона повинна бути виконана повторно з урахуванням зауважень рецензента.

6. ЗАВДАННЯ ДЛЯ ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Варіант № 1.

1. Порядок та періодичність проведення інструктажів з охорони праці, стажування та допуск працівників до роботи.
2. Особливості функціонування регіональних систем управління охороною праці
3. Охорона праці як галузь людської діяльності

Варіант № 2.

1. Основні підходи до формування та реалізації профілактичних заходів у сфері охорони праці.
2. Застосування нормативно-правових актів у процесів організації СУОП.
3. Контроль за станом охорони праці і функціонуванням системи управління охороною праці на підприємстві.

Варіант № 3.

1. Керівництво з СУОП (МОП:СУОП 2001): сутність та структура.
2. Звітність підприємств про стан охорони праці
3. Зв'язок охорони праці з іншими науками.

Варіант № 4.

1. Типове положення про СУОП: загальна характеристика.
2. Модель та основні елементи СУОП стандарту OHSAS 18001, загальні вимоги щодо їх побудови
3. Стан охорони праці в Україні.

Варіант № 5.

1. Юридична сила нормативно-правових актів у сфері охорони праці.
2. Типове положення про СУОП: сутність та структура.
3. Основні принципи державної політики в галузі охорони праці.

Варіант № 6.

1. Сутність аудиту в СУОП.
2. Підсистеми управління якістю (ISO 9001) та екологічного управління (ISO 14001).
3. Економічні аспекти управління охороною праці на підприємстві.

Варіант № 7.

1. Поняття менеджменту і організація СУОП.
2. Аналіз та профілактика виробничого травматизму на підприємстві.
3. Відповідальність працівників та посадових осіб підприємства за порушення законодавства з охорони праці.

Варіант № 8.

1. Соціальний ризик у сфері охорони праці.
2. Методика з формування документації СУОП та її заповнення
3. Використання в системах управління охороною праці багатофункціональних інтегрованих систем комплексної безпеки

Варіант № 9.

1. Принципи та підходи побудови СУОП на рівні окремих об'єктів.
2. Сутність профілактики у сфері охорони праці.
3. Міжнародні моделі СУОП

Варіант № 10.

1. Права та обов'язки інженера з охорони праці.
2. Галузевий та регіональний рівень управління охороною праці.
3. Відповідальність за порушення вимог щодо охорони праці.

Варіант № 11.

1. Структурування СУОП.
2. Система управління гігієною та безпекою праці (ДСТУ OHSAS 18001:2010).
3. Фінансування заходів з охорони праці.

Варіант № 12.

1. Співвідношення організації та управління у процесі побудови та функціонування СУОП.
2. Інструкції з охорони праці: сутність та структура.
3. Законодавчі акти, що встановлюють і регламентують основні положення з охорони праці в Україні.

Варіант № 13.

1. Рекомендації МОП щодо організації СОП.
2. Сутність економічних методів управління охороною праці.
3. Державний нагляд та контроль за станом охорони праці.

Варіант № 14.

1. Багаторівневий підхід до організації СУОП.
2. Підходи до класифікації (систематизації) документів з охорони праці.
3. Центральні та регіональні органи управління охороною праці, їх компетенція та повноваження

Варіант № 15.

1. Структурування (класифікація) контролю у сфері охорони праці.
2. Сутність та структура менеджменту в сфері охорони праці.
3. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

Варіант № 16.

1. Державний рівень управління охороною праці.
2. Інтегровані системи управління (зарубіжний досвід).
3. Права працівників при укладанні трудового договору щодо охорони праці.

Варіант № 17.

1. Регулювання питань безпеки і гігієни праці в документах МОП.
2. Обов'язки посадових осіб підприємства з охорони праці
3. Обов'язки роботодавця (керівника) щодо створення безпечних і нешкідливих умов праці.

Варіант № 18.

1. Сутність та особливості взаємодії органів державної влади у питаннях охорони праці та промислової безпеки.
2. Використання передового досвіду налагодження профілактичних заходів у сфері охорони праці.
3. Особливості охорони праці жінок, неповнолітніх та інвалідів.

Варіант №19 (для № залікової книжки 00).

1. Порядок та періодичність проведення інструктажів з охорони праці, стажування та допуск працівників до роботи
2. Визначення ефективності заходів і засобів щодо профілактики виробничого травматизму та професійної захворюваності.
3. Мотивація та стимулювання роботи з охорони праці на підприємстві

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основні законодавчі та нормативно-правові акти

1. Закон України "Про охорону праці" від 14 жовтня 1992 р. (Редакція станом на 20.01.2018).
2. Кодекс Законів про працю в Україні.
3. Закон України "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності" від 23.09.99 р. №1105. (Редакція станом на 19.12.2017)
4. Закон України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності». (Редакція станом на 04.04.2018)
5. Постанова Уряду України Порядок розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві» від 17.04.2019 № 337.
6. Постанова Кабінету Міністрів України від 27.06.2003 р. № 994. «Перелік заходів та засобів з охорони праці, витрати на здійснення та придбання яких включаються до валових витрат». (Редакція станом на 13.03.2018)
7. Постанова Кабінету Міністрів України «Про порядок проведення атестації робочих місць за умовами праці» від 1 серпня 1992 р. (Редакція станом на 28.10.2016)
8. Конституція України. Основний закон. – К.- № 742-VII від 21.02.2014, ВВР, 2014, № 11, ст.143.
9. Кодекс цивільного захисту України від 2 жовтня 2012 року за .N 5403-VI.
10. ДСТУ Б А.2.2-7:2010. Проектування. Розділ інженерно-технічних заходів цивільного захисту (цивільної оборони) у складі проектної документації об'єктів. Київ. – Мінрегіонбуд. України, -2010.
11. Закон України “ Про правовий режим воєнного стану”. – К. Урядовий кур’єр, 14.06.2000.-№107.
12. Закон України “ Про захист людини від інфекційних хвороб”. – К. 06.04.2000. №1645-III.
13. Закон України “ Про зону надзвичайної екологічної ситуації”. – К.13.07.2000.- №1908- III.
14. Закон України “ Про об’єкти підвищеної небезпеки”. – К.18.01.2001.- №2245- III.
15. Закон України “ Про зону надзвичайної екологічної ситуації” від 13.07.00. №08-III.
16. Закон України "Про правовий режим території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи". – К.: Відомості Верховної Ради України, 1991. – № 16. – Ст. 198; 1992., № 13. – Ст. 177.

17. Закон України “ Про правовий режим надзвичайного стану”. - К.Урядовий кур’єр, 14.06.2000.-№107.

18. Закон України “ Про аварійно – рятувальні служби”. - К.Урядовий кур’єр, 14.12.1999. - №1281.

19. Закон України “ Про захист населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру”. - К.Урядовий кур’єр, 16.09.2000. - №149.

20. Постанова КМ України “ Про Державну комісію з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій” від 16.02.98 №174 (Із зм. і доп., внесеними постановами КМ України від 24.09.99 №1763, від 21.10.99 №43.

21. Постанова КМ України “ Про порядок формування розміщення та проведення операцій з матеріальними цінностями Державного резерву” від 08.10.97року №1129.

22. Постанова КМ України “ Про номенклатуру та обсягів продукції Державного матеріального резерву” від 07.08.98 року №1245-46.

23. Постанова КМ України “ Про розбронювання матеріальних цінностей мобілізаційного резерву та створення запасів матеріально-технічних ресурсів для виконання першочергових робіт під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій” від 15.04.97 року №338-027.

24. Постанова КМ України “ Про затвердження особливостей формування та проведення операцій з матеріальними цінностями мобілізаційного резерву” від 29.01.98 року №100-03.

25. Постанова КМ України “ Про затвердження Положення про організацію оповіщення і зв’язку у надзвичайних ситуаціях” від 15.02.99 №2.

26. Постанова КМ України “ Про Основні засади створення в Україні підсистеми рятування і ліквідації небезпечних забруднень на воді єдиної державної системи запобігання і реагування на надзвичайні ситуації техногенного характеру” від 5.10.98 №1599.

27. Постанова кабміну України ” Про єдину державну систему запобігання і реагування на надзвичайні ситуації техногенного та природного характеру” К.03.08.1998.-№1198.

28. Указ Президента України “ Про систему реагування на надзвичайні ситуації на водних об’єктах” від 15.06.01 №436/2001.

Допоміжна

1. Порядок проведення атестації робочих місць за умовами праці: НПАОП 0.05-8.04-92. — Х.: ФОРТ, 2003. — 16 с.

2. НПАОП 0.00-4.03-04 «Положення про Державний реєстр нормативно-правових актів з питань охорони праці». Наказ Держнаглядохоронпраці України від 08.06.2004 р. № 151.

3. НПАОП 0.00-4.09-07 «Типове положення про комісію з питань охорони праці підприємства». Наказ Держгірпромнагляду від 21.03.2007 р. № 55

4. НПАОП 0.00-4.11-07 «Типове положення про діяльність уповноважених найманими працівниками осіб з питань охорони праці». Наказ Держгірпромнагляду від 21.03.2007 р. № 56.

5. НПАОП 0.00-4.15-98 «Положення про розробку інструкцій з охорони праці». Наказ Держнаглядохоронпраці від 29.01.1998 р. № 9.

6. НПАОП 0.00-4.21-04 «Типове положення про службу охорони праці». Наказ Держнаглядохоронпраці від 15.11.2004 р. № 255.

Основна література

1. Гогіташвілі Г.Г. Системи управління охороною праці. Навчальний-посібник. – Львів: Афіша, 2002.–320 с.
2. Коваль В.І., Скороходов В.А. Управління охороною праці в промисловості: Навчальний посібник. –К.:ВД —Професіонал, 2005.– 448 с.
3. Основи охорони праці в підрозділах МНС України. Навчальний посібник./ В.А. Батлук, Б.О. Білінський, В.В. Ковалішин, О.Л. Мірус – Львів: ЛДУБЖД,2011.–504с.
4. Основи охорони праці: Підручник. 2-ге видання/К.Н.Ткачук, М.О. Халімовський, В.В. Зацарний та ін.–К.:Основа,2006– 448с.
5. Запорожець О.І., Протоєрейський О.С., Франчук Г.М., Боровик І. М.Основи охорони праці. Підручник.–К.:Центр учбової літератури, 2009.– 264с.

